

hned jak jsme zajeli na parkoviště. V její hlavě se musel odvíjet určitý film, který předjímal blížící se nevíтанou situaci. To, že zvířata pocítují strach, můžeme považovat za prokázané. Krom toho ale ukazují reakce naší fenky ještě na něco dalšího: psi si velice dlouho dokážou něco pamatovat (podobně jako naše kozy ránu z elektrického plotu). Mezi návštěvami u veterináře byl totiž mnohdy odstup více než jednoho roku.

I když to nezní moc pěkně – většina divokých zvířat je na tom stejně jako Maxi. Jakmile nás zahlédnou, zmocní se jich strach, zvlášť když se nedržíme v uctivé vzdálenosti. Zajímavé by bylo vědět, jak se na nás vůbec dívají. Odlišují nás od ostatních zvířat? Tuší snad, že sestavujeme počítače, jezdíme auty a tak dále, takže nad nimi duševně máme alespoň v dlíčních oblastech převahu? V zrcadlovém pohledu nemá ani pro nás – s výjimkou toho či onoho domácího zvířete – žádný ze zvířecích druhů nějaký mimořádný význam, který by jej učinil viditelnějším, než jsou ostatní. Je tudíž srně jedno, zda zahlédne člověka, jestřába či ježka? V zásadě ano, což sami lépe pochopíte, když si vybavíte svoji poslední procházku lesem. Vzácné, zvlášť velké či pestré živočišné druhy možná spíš upoutají pozornost, nicméně – dokážete si vzpomenout na každého ptáka, popsat vzhled každé mouchy? Určitě ne. To, že je náš svět plný rozličných tvorů, je tak normální, že už ani dopodrobná nevnímáme všechno, co kolem nás pobíhá a poletuje.

Jestliže je téměř nemožné se plně vcítit do jiného člověka, jak se to potom má podařit u jiných živočišných druhů? Nejsnáze se pocíty odhadnou na základě reakcí dotyčných bytostí v okamžiku, kdy se objeví člověk. Rozhodující roli při tom hraje, jak dalece každodenní svět zvířat ovlivňujeme – ať již příznivě nebo nepříznivě.

Situace bez ovlivňování, kdy zvířatům ani neškodíme, ani neprospíváme, považují za zvlášť zajímavé. V nich je typické, že se ostatní živočišné druhy chovají naprosto nenuceně. To znamená, že nás ignorují. Zvlášť drastický příklad z daleké Afriky děsil internet v létě roku 2015. Časopis *Spiegel-Online* přinesl fotografii z Krügerova národního parku v Jižní Africe. Lvi tam na frekventované silnici za plného provozu rozsápali antilopu. Pro přihlížející automobilisty byla stejně překvapující jako šokující skutečnost, že šelmám bylo úplně jedno, zda jim kulisu k jejich počínání tvořily keře, kameny či právě lidé ve svých vozecích. (60)

Méně hrůznými příklady jsou safari v národních parcích různých kontinentů, kde můžeme zaparkovat jen několik metrů od zebry, divokých psů či antilop. Ať už na Galapágách, na pobřeží Antarktidy, v kalifornských příštavech pro jachty či v yellowstonské oblasti – všude nám zvířata umožní dostat se k nim velmi blízko, aniž by pojala nedůvěru. Proč se to ale nedarí u nás, ve střední Evropě? Vždyť tu přece máme skoro největší hustotu usídlených savců na světě. Na jednom čtverečním kilometru lesa tady žije zhruba padesát jelenů, srn a divokých prasat. A i když by tato zvířata měla být vidět v podstatě po celý den, setkáváme se s nimi většinou jenom v noci. Důvod už znáte: u nás se totiž loví, a to plošně.

Člověk je tvor řídicí se zrakem, takže loví, co vidí. Snahou potenciální kořisti tudíž musí být, aby zmizela z jeho zorného pole. Pokud bychom lovili podle čichu, zvířata by v průběhu generací možná ztratila svůj pach. Jestliže bychom dali na sluch, nejspíš by byla extrémně potichu. Takhle nicméně usilují o neviditelnost. Nejprve během dne, a protože my v noci vidíme jen málo nebo vůbec nic, dává naše kořist přednost nočním aktivitám.